

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 14 0 У 002893 16 Увп
Бања Лука, 04.9.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић предсједника вијећа, Страхине Ђурковића и Свјетлане Кнежевић чланова вијећа, уз судјеловање Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби И. М. из И. С., В., заступан по пуномоћнику З. Ј., адвокату из П. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број .... од .... године туженог Министарства ..., у предмету утврђивања својства мирнодопског војног инвалида и права на личну инвалиднину, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 У 002893 15 У од 18.02.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 04.9.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 У 002893 15 У од 18.02.2016. године се преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта туженог, ближе означеног у уводу ове пресуде, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Одјељења за борачко-инвалидску заштиту, Општине П. број ..... од .... године. Тим рјешењем укинута је рјешење истог органа број ... од .... године и „одбијен захтјев тужиоца за признавање статуса и права војног инвалида за убудуће“.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да је тужени правилно одбио жалбу тужиоца изјављену на првостепено рјешење којим је одбијен захтјев тужиоца за признавање статуса војног инвалида јер је налазом и мишљењем љекарске комисије за преглед лица обухваћених Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и Законом о заштити цивилних жртава рата у другом степену у П. број ... од .... године утврђено да обољење (епилепсија) тужиоца није у узрочно-последичној вези са вршењем војне службе те да је дати налаз сагласан са налазом, првостепене љекарске комисије која је тужиоцу утврдила инвалидитет од 20%, а како је чланом 9. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Сл. гласник РС“ број 16/96 и 22/96, у даљем тексту: Закон) прописано да је мирнодопски војни инвалид и лице из члана 6. овог закона које је задобило болест која је у узрочној вези са вршењем војне службе или дужности у вези са том службом због чега је наступило оштећење његовог организма најмање 60% за

признавање статуса мирнодопског војног инвалида, а код тужиоца је утврђен проценат од 20% војног инвалидитета па му није било могуће признати тражено право. Поред тога се истиче да није основан приговор тужиоца у погледу навода да се налази првостепене и другостепене љекарске комисије разликују у томе о којој врсти епилепсије се ради јер је и једна и друга комисија закључила да је епилепсија тужиоца настала прије ступања у ВРС, односно да није у узрочно-последичној вези са вршењем војне службе.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост због повреде правила поступка и повреде закона. Истиче да суд није одговорио на све приговоре тужбе, прије свега на приговор који се односио на то да тужиоцу није омогућено да се изјасни на налаз и мишљење другостепене љекарске комисије од .... године будући да тим налазом није разјашњено о којој врсти епилепсије се ради, а што је одлучујуће за доношење правилне одлуке, а тужени орган и нижестепени суд своје одлуке заснивају на овом налазу па да је на овај начин тужиоцу повријеђено право да учествује у управном поступку, а у управном спору му је повријеђено право на правично суђење јер нижестепени суд није дао оцјену правно релевантних навода тужбе. Предлаже да Врховни суд РС захтјев уважи, побијану пресуду укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужени је доставио предметне управне списе без одговора на захтјев.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), као и цјелокупне списе овог управног спора, а и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

Из података списка произлази да је тужилац 31.10.1997. године, док се налазио на одслужењу редовног војног рока у касарни Б., имао кризу свијести и да је лежао на Неуропсихијатријском одјељењу болнице Т. гдје је провео пет дана, а онда је хоспитализован на одјељењу неуропсихијатрије при болници ГШ ВРС на С. од 10. 11. до 14.11.1997.године, те на клиници за неурологију ВМА Б. од 14.11. до 24.11. исте године; да је рјешењем Одјељења за борачко-инвалидску заштиту, Општине П. ... од .... године тужиоцу било признато својство мирнодопског војног инвалида VI категорије са 60 % војног инвалидитета; да је рјешењем истог органа од .... године признато својство „ратног“ војног инвалида V категорије са 70% војног инвалидитета. Рјешењем истог органа број ... од .... године тужиоцу је признато својство „ратног“ војног инвалида V категорије са 70% војног инвалидитета, а рјешењем Одјељења за борачко-инвалидску заштиту, Општине П. број ... од .... године тужиоцу је признато својство мирнодопског војног инвалида V категорије са 70% војног инвалидитета које право је остваривао до доношења првостепеног рјешења број ... од .... године. Тим првостепеним рјешењем укинута је рјешење истог органа број ... од .... године и „одбијен захтјев тужиоца за признавање права војног инвалида за убудуће“. Оспореним актом одбијена је жалба, а побијаном пресудом одбијена је тужба и одржан на снази оспорени акт.

Побијана пресуда није правилна.

Одредбом члана 196. став 2. Закона о општем управном поступку („Сл. („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП) прописано је да диспозитив мора бити кратак, јасан и одређен.

У конкретном случају диспозитивом првостепеног рјешења, које рјешење заједно са оспореним актом чини правно јединство, укида се рјешење Одјељења за борачко-инвалидску заштиту, Општине П. број ... од .... године и „одбија захтјев тужиоца за признавање статуса и права војног инвалида за убудуће“.

Из наведеног, слиједи да диспозитив првостепеног рјешења није ни јасан, ни одређен јер се тим диспозитивом укида рјешење Одјељења за борачко-инвалидску заштиту, Општине П. од .... године, а онда се одбија захтјев тужиоца иако тим рјешењем није ни одлучивано о захтјеву тужиоца већ је то рјешење донијето у поступку превођења, а онда се додаје синтаagma „за убудуће“.

Дакле, прво није одлучивано о захтјеву тужиоца па није ни могао бити одбијен захтјев тужиоца, а друго ако се укида рјешење којим је тужиоцу признато право које је тужилац остваривао више од 15 године, онда се треба утврдити престанак тог права, наравно, под условом да су испуњени законски услови за доношење такве одлуке.

У ситуацији када је странка остваривала одређено право кроз дужи временски период, па тужени у поступку превођења, односно ревизије утврди друкчије чињенично стање од оног утврђеног у ранијем првостепеном поступку у погледу околности под којима је наступила болест онда ће укинути то рјешење, с обзиром да се у смислу одредбе члана 254. став 2. ЗОУП укидањем рјешења не поништавају правне посљедице које је произвело то рјешење, већ се онемогућава даље произвођење правних посљедица тог рјешења, рјешење дјелује *ex nunc* (у будуће), како је то учинио првостепени орган у првом дијелу одлуке, али се онда тужиоцу треба утврдити престанак статуса војног инвалида и права по том основу, уз навођење датума када му то право престаје. Само такво одлучивање је правилно и законито, јер се не може одбити захтјев странке „за убудуће“. То би било потпуно апсурдно да се одбија захтјев странке за убудуће.

С обзиром да другостепени орган није уочио ову незаконитост у поступању првостепеног органа то је починио повреду поступка јер је другостепени орган у поступку оцјењивања законитости првостепеног рјешења дужан да оцијени правилност поступка који је претходио доношењу тог рјешења и правилност примјене материјалног прописа на основу којег се рјешава управна ствар, као и да у образложењу свог рјешења оцијени све наводе из жалбе изјављене против првостепеног рјешења. Код оваквог стања ствари овај суд налази да се основано наводима захтјева указује да су оспореним актом повријеђена правила управног поступка на штету тужиоца, које повреде није санкционисао нижестепени суд.

Поред тога правилно се захтјевом указује да су налази првостепене љекарске комисије и другостепене љекарске комисије противрјечни. Наиме првостепена љекарска комисија у налазу и мишљењу број ... од .... године, након што износи историјат болести код тужиоца, износи закључак „да су ендogene болести у које спада и ова болест- циста на мозгу, удио социјалног фактора у ком у конкретном случају пресудну улогу има војни фактор који је као посљедица вршења војне службе у погоршању овог обољења заступљен максимално једном трећином, а то је 30%, а са

остале двије припадајуће трећине урођени и остали фактори“, док се у налазу и мишљењу другостепене љекарске комисије број ... од ..... године наводи „у конкретној ствари епилепсија нема никакву узрочно-посљедичну везу са вршењем војне службе у миру, а камоли да је њена директна посљедица. Стога не долази у обзир ни оцјена војног инвалидитета, *a priori*. Узрок епилепсије код странке је циста на десној сљепоочној страни мозга, које је опет, **највјероватније** урођеног поријекла, а настала свакако годинама прије ступања у ВРС“.

Према одредби члана 5. став 2. Правилника о раду љекарских комисија за оцјену војног инвалидитета („Сл. гласник РС“, број 100/12, у даљем тексту: Правилник о раду љекарских комисија) налаз и мишљење треба да буду потпуни, јасни и довољно образложени и да садрже све чињенице које су са медицинског становишта значајне за доношење законитог рјешења. На основу одредбе става 5. овог члана наведеног правилника љекарска комисија је дужна посебно да образложи, налаз, мишљење или оцјену ако је дошло до промјене у односу на претходни налаз, мишљење или оцјену.

Првостепена љекарска комисија у налазу и мишљењу износи да је за настанак болести пресудну улогу имао војни фактор, али онда утицај војног фактора цијени са 30%, а да при том не даје аргументоване разлоге, а другостепена љекарска комисија у налазу и мишљењу прихвата чињенице и закључке првостепене љекарске комисије, а онда износи дијаметрално различит закључак да епилепсија (падавица) која је посљедица цисте у сљепоочном предјелу десне стране мозга, нема никакву узрочно-посљедичну везу са вршењем војне службе па да не долази у обзир оцјена војног инвалидитета, а да не образлаже на основу које медицинске документације изводи такав закључак. При томе износи став да је циста највјероватније урођеног поријекла, иако је тужилац као здрава особа отишао на одслужење редовног војног рока па се поставља питање како је регрутна комисија тужиоца са таквом болести регрутовала за служење редовног војног рока. Све ове битне чињенице, како то правилно истиче тужилац у захтјеву, нису расправљене, нити утврђене на поуздан начин, а од утврђивања тих чињеница зависи остваривање права из борачко-инвалидске заштите.

Из наведеног произлази да је побијана пресуда донијета повредом правила поступка која је била од утицаја на рјешење ове управне ствари, па се отуда захтјев тужиоца уважава, побијана пресуда, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. ЗУС, преиначавача и оспорени акт поништава, јер је остварен основ из одредбе члана 10. тачка 2. и 4. тог закона за поништење побијаног акта.

Стога ће тужени у поновном поступку водити рачуна о свим овим примједбама суда, као и о другим наводима тужбе, јер само ако поступи на такав начин моћи ће донијети правилну и закониту одлуку.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић